

Poročilo s sestanka RSK za dermatovenerologijo, Zdravstvenega Inšpektorata ter Ministrstva za zdravje RS

Sestanek je potekal na Dermatovenerološki kliniki v Ljubljani 12. 07. 2023, z začetkom ob 14.00.

Prisotni:

Ga. Vera Ovsenek, zdravstvena inšpektorica, g. Edis Grcić, glavni zdravstveni inšpektor, ga. Tonija Črnigoj, zdravstvena inšpektorica (vsi ZIRS), ga. Urška Vončina Slabe (MZRS), doc. dr. Katarina Trčko, prof. dr. Mateja Dolenc Voljč, doc. dr. Tanja Planinšek Ručigaj, doc. dr. Mirjam Rogl Butina (vse RSK za dermatovenerologijo)

Zadeva: opredelitev pristojnosti kozmetičnih tehnikov in diplomiranih kozmetičark glede izvajanja različnih storitev: vrsta storitev, vrsta aparatov, ki jih uporabljajo v ta namen in lokacija izvajanja storitev

1) Uporaba visokoenergetskih laserjev (razred 4, 500mW in več)

Glede na določila

- mednarodnih smernic o varni uporabi laserjev (BMLA :Essential Standards Regarding Class 3B and Class 4 Lasers and Intense Light Sources in Non-surgical Applications, 2017; <https://www.lasersafetyfacts.com/laserclasses.html>), ki določajo, da se laserji razreda 4 smejo uporabljati le v zdravstvenih ustanovah
- in Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št.23/5....) iz katerega sledi, da nezdravstveno osebje ni izvajalec zdravstvene dejavnosti in ne sme izvajati zdravstvenih storitev, saj ne izpolnjuje z zakonom predpisanih pogojev. Zdravstvenih storitev ne smejo izvajati niti pod nadzorom, niti po navodilih zdravnika

povzamemo, da

- a) se visokoenergetske laserje (razred 4) sme uporabljati le v zdravstvenih ustanovah
- b) smejo z njimi rokovati /opravljati storitve le osebe, ki imajo predhodno zdravstveno izobrazbo in ustrezna dodatna znanja
- c) osebe z nezdravstveno izobrazbo (npr. kozmetični tehnik ali diplomirana kozmetičarka) smejo opravljati le storitve, ki so namenjene estetski oskrbi kože/telesa in dobremu počutju stranke, ni pa v njihovi pristojnosti diagnostika ali zdravljenje kožnih sprememb ali bolezni.

Glede na zatečeno stanje, ko v zdravstvenih ustanovah deloma posege z laserji opravljajo tudi diplomirane kozmetičarke, priporočamo prehodno obdobje 5 let, ko zainteresirane/-i lahko pridobijo ustrezno izobrazbo.

2) Kriolipoliza:

Mnenje RSK (povzemam dopis, ki ga je 17.07. 2023 posredovala dr. Katarina Trčko) je, da tekom postopka z mrazom (-8 do -11 st. C) vplivamo na najgloblje stukture kože (celice maščobnih lobulov, adipocite). Ob postopku se lahko razvijejo resni stranski učinki (krioglobulinemija, alergija na mrez – vključno z anafilaktičnim šokom) in /ali različne poškodbe kože na mestu postopka. Postopek spada med zdravstvene storitve in ga smejo izvajati le zdravstveni delavci z ustreznimi dodatnimi znanji in le v zdravstvenih ustanovah.

3) Posegi z IPL:

Z ozirom na točko 1, je potrebno upoštevati, da IPL naprave niso klasificirane kot visokoenergetski laserji, ker ne proizvajajo koherentnega, monokromatskega žarka, ampak sevajo svetlobo številnih valovnih dolžin, ki s penetracijo in/ali razpršitvijo ciljajo na različne kromofore v različnih strukturah kože. Kljub temu lahko nepravilno rokovanje ali uporaba ob neustrezni indikaciji vodi v poškodbe kože (opekline, hiperpigmentacije, brazgotinjenje) ali zabrisanje/poslabšanje klinične slike in morebitnega slabšega poteka bolezni. Zato je uporaba IPL naprave za osebe s kozmetično izobrazbo omejena predvsem v smislu indikacij - kadar gre za estetsko storitev (predvsem moteča poraščenost), nimamo zadržkov, v kolikor ima oseba, ki z napravo rokuje ustrezna dodatna znanja. Pri stanjih, za katera prepoznavanje in vodenje je potrebna medicinska izobrazba (npr. pigmentne lise, glivične okužbe, strije...), ostaja uporaba IPL naprav omejena ustrezno omejitvam visokoenergetskih laserjev.

4) Microneedling:

Globina posega (dolžina iglic) določa intenzivnost posega in mogoča tveganja, povezana s posegom: neželjene poškodbe struktur v koži, okužbe, posledične hiper/hipopigmentacije itn.

Z ozirom na to, smejo kozmetični tehniki in diplomirane kozmetičarke opravljati le naprave, katerih globina posega ne presega dermoepidermalne meje, torej iglicami dolžine 0,5 mm ali krajšimi. Za opravljanje teh posegov potrebujejo ustrezna dodatna znanja, s katerimi pridobijo kompetence varnega izvajanja postopkov in preprečevanja negativnih posledic.

Izobraževanje glede globjega microneedlinga (z daljšimi iglami) lahko izvajajo le osebe z ustrezno zdravstveno izobrazbo.

Zapisala:

doc. dr. Mirjam Rogl Butina, dr. med.

doc. dr. Katarina Trčko, dr. med.
predsednica RSK dermatovenerologijo

